

Monumentnummer*: 522444

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **09 oktober 2001**
Kadaster deel/nr **82690/14**

Woonplaats* **'s-Hertogenbosch**   *Gemeente** **'s-Hertogenbosch**   *Provincie** **Noord-Brabant**

Locatiennaam **'s-Hertogenbosch**   *Locatieomschrijving* **Buitendijkstraat 25**

Kadastrale gemeente* **'s-Hertogenbosch**   *Sectie** **I**   *Kadastraal object**   *Appartement aanduiding*   *Grondperceel* **1800**

Omschrijving**

Inleiding.

De voormalige MEELFABRIEK uit 1909 is gebouwd voor de heer H. Bruyelle, naar ontwerp van de architect F.C. de Beer in Traditoneel-Ambachtelijke stijl. Zij bevindt zich op de oostelijke punt van het bedrijfsterrein, dat is gelegen buiten het negentiende-eeuwse centrum van 's-Hertogenbosch en langs de Dieze, in de noordelijke uithoek van de wijk Het Zand, waar zich veel bedrijvigheid heeft gevestigd. Sinds 1948 maakt het fabrieksgebouw onderdeel uit van het mengvoederbedrijf Koudijs, dat in de loop der tijd sterk is uitgebreid, waarbij de insteekhaven langs de Dieze is gedempt.

De maalderij en het magazijn zijn nu in gebruik voor opslag, de wasserij wordt gebruikt als kantooruimte en de silo's zijn buiten gebruik. Een tegeltableau uit 1950, dat zich in het trappenhuis van het belendende pand bevindt, verschaft informatie over omvang en aanzien van het oorspronkelijke complex.

Omschrijving.

De meelfabriek is op U-vormig grondplan gebouwd, met in de oksel het trappenhuis, uitlopend in de watertoren, die boven het gebouw uitsteekt. In later tijd is ook de binnenplaats bebouwd, waarmee het gebouw een vierkant grondplan heeft gekregen. In de bakstenen oostvleugel, die evenwijdig aan de Dieze is gelegen, waren het magazijn en de wasserij ondergebracht, in de bakstenen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

zuidvleugel bevond zich de maalderij, terwijl het betonnen silogedeelte de noordvleugel vormt. Alle vleugels alsmede de bebouwde binnenplaats hebben een plat dak. Zowel de oost- als de zuidvleugel telt vijf bouwlagen en is zeven traveeën lang en vier breed. De traveeën worden van elkaar gescheiden door lisenen. Elke travee omsluit op elke verdieping een gepaard venster onder dubbele segmentboog, gevuld met rechtgesloten ramen met roedenverdeling. Op de bovenste verdieping ontbreken evenwel de segmentbogen. Op de begane grond omvat elke travee een enkel rechtgesloten venster met ramen in roedenverdeling. De derde travee in de oostgevel is, evenals de tweede in de zuidgevel, op elke verdieping voorzien van laaddeuren. De houten vloeren in de oost- en zuidvleugel worden gedragen door ijzeren onderslagbalken, die op hun beurt rusten op ronde gietijzeren kolommen met licht geprofileerde kapitelen. De bovenverdieping kent evenwel houten standvinken, die de houten kapconstructie dragen. De noordvleugel, bestaande uit het betonnen silogedeelte, is van dezelfde hoogte als de twee andere vleugels en telt drie rijen van vier silokokers, die op de begane grond uitlopen in rechthoekige trechters. Twee van de drie rijen trechters zijn verwijderd. De bovenverdieping bestaat uit een grote ruimte, met in de vloer mangaten die toegang geven tot de silokokers. De zoldering wordt gedragen door betonnen kolommen, die een betonnen kapconstructie dragen. Het trappenhuis, uitlopend in de vierkante watertoren is opgetrokken uit baksteen en kent een betonnen trap en dito waterreservoir ten behoeve van de sprinklerinstallatie. De toren heeft een tentdak, belegd met verbeterde Hollandse pannen. In de noord- en zuidgevel is een drietal hoge, rechtgesloten vensters aangebracht, met ijzeren ramen in roedenverdeling. Daarboven is een rondvenster met ijzeren raam geplaatst. Een zelfde venster is in de andere gevels aangebracht. Langs het trappenhuis loopt een takelschacht, met luiken in elke vloer. In de ruimte onder het waterreservoir, is de bijhorende houten lier geplaatst.

Waardering.

De meelfabriek is van algemeen belang. Zij heeft cultuurhistorische waarde als illustratief voorbeeld van het voor de tijd moderne type meelfabriek, met de voor dit type kenmerkende ligging, omvang en vormgeving. Zij heeft architectuurhistorische waarde als voorbeeld van sobere en doelmatige fabrieksarchitectuur en vanwege de plaats die het gebouw inneemt in het veelzijdig oeuvre van de architect F.C. de Beer. Het gebouw heeft bouwhistorische waarde vanwege de toegepaste materialen, met name de gietijzeren kolommen, de betonnen silo's en het betonnen waterreservoir. Het heeft ensemblewaarde vanwege de herkenbare functionele samenhang met de wijk en als beeldbepalend element hierin. Het is zeldzaam als voorbeeld van het eertijds gangbare type moderniserende meelfabriek en is bovendien gaaf behouden.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Meelfabriek

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument